

Vergaderjaar 2007–2008

30 536

Regels inzake de volledige liberalisering van de postmarkt en de garantie van de universele postdienstverlening (Postwet 20..)

Nr. 69

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 17 april 2008

De vaste commissie voor Economische Zaken¹ heeft op 27 maart 2008 overleg gevoerd met staatssecretaris Heemskerk van Economische Zaken over:

- **de brief d.d. 29 februari 2008 inzake de stand van zaken Duitsland en arbeidsvoorwaarden m.b.t. de Postwet (30 536, nr. 67);**
- **de brief van de staatssecretaris d.d. 25 maart 2008 over de actuele ontwikkelingen inzake de Duitse postmarkt (minimumloon) (30 536, nr. 68);**
- **een afschrift van de brief van de bonden aan de staatssecretaris d.d. 27 maart 2008 inzake de voortgang van het arbeidsvoorwaardenoverleg.**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Van Vroonhoven Kok** (CDA) memoreert dat tijdens het vorige overleg is afgesproken dat voor een goede inwerkingtreding van het voorstel voor een nieuwe Postwet meer zicht nodig is op de ontwikkelingen op de Duitse postmarkt en op het overleg over de arbeidsvoorwaarden voor de postbezorgers in Nederland. Voor een volledige liberalisering van de postmarkt is het absoluut noodzakelijk dat de markt zo open mogelijk is en dat belemmeringen worden weggenomen.

Inmiddels is bekend geworden dat de Berlijnse rechter op verzoek van TNT Post de algemeenverbindendverklaring van het door de Deutsche Post en de vakbond Ver.di overeengekomen minimumloon nietig heeft verklaard. Dit is een belangrijke steun in de rug. Ook op basis van het Duitse recht hoeft dergelijk overheidsingrijpen dus niet getolereerd te worden. Hoe beoordeelt de Nederlandse regering deze Duitse uitspraak? Kan er op korte termijn sprake zijn van een level playing field met Duitsland? Ook Brussel lijkt de Duitse acties niet te accepteren. De Europese Commissie heeft aangegeven dat de beschermende acties van Duitsland zorgelijk en onacceptabel zijn en dat onderzoek zal worden verricht naar de ongeoorloofde staatssteun ten gunste van de Deutsche Post. Immers, als hier niet tegen opgetreden wordt, zou dat betekenen dat grotere lidstaten liberaliseringsbeslissingen wel mondeling kunnen ondersteunen maar vervolgens toch hun eigen markten gesloten kunnen houden. Heeft

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Schreijer-Pierik (CDA), Vendrik (GroenLinks), Ten Hoopen (CDA), Roland Kortenhorst (CDA), Hessels (CDA), ondervoorzitter, Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Samsom (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), voorzitter, Irrgang (SP), Jansen (SP), Biskop (CDA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Graus (PVV), Zijlstra (VVD), Besselink (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouweland (PvdD) en Vos (PvdA).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Jan Jacob van Dijk (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Gennip (CDA), De Rouwe (CDA), Koşer Kaya (D66), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Boelhouwer (PvdA), Kalma (PvdA), Weekers (VVD), Van Dam (PvdA), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Cramer (ChristenUnie), Atsma (CDA), De Krom (VVD), Madlener (PVV), Nicolai (VVD), Blom (PvdA), Gerkens (SP), Thieme (PvdD) en Heerts (PvdA).

EU-commissaris McGreevy inderdaad de Duitse minister van Economische Zaken een brief gestuurd waaruit onomstotelijk blijkt dat de Europese Commissie het minimumloon niet accepteert? Klopt voorts het gerucht dat er bij de Nederlandse regering op is aangedrongen om zich niet te laten leiden door de gebeurtenissen in Duitsland?

Wat is de stand van zaken op het punt van het btw-tarief? Zijn er inmiddels al voorstellen ingediend om op dat punt een level playing field te bereiken?

De arbeidsomstandigheden van de postbezorgers is een zaak van onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers. De overheid moet er wel op toezien dat hierbij een bepaald minimumniveau is gegarandeerd. Er is momenteel overleg gaande tussen de sociale partners over de arbeidsvoorwaarden. Wat zijn de laatste ontwikkelingen?

De staatssecretaris heeft aangegeven dat de Arbeidsinspectie inmiddels is gestart met een monitoring-onderzoek naar de beloningssystemen bij de postbedrijven. Wat is de meest actuele stand van zaken?

Mevrouw Van Vroonhoven Kok steunt het streven van de staatssecretaris om de postmarkt per 1 juli aanstaande open te stellen. Mag de Nederlandse postmarkt met al zijn toetreders, toeleveranciers en afnemers verwachten dat deze datum ook daadwerkelijk gehaald wordt?

De heer **Ulenbelt** (SP) meent dat het ijdele hoop is dat de postmarkt op 1 juli aanstaande helemaal open zou kunnen worden gegooid. Op grond van het verloop van de cao-onderhandelingen in Nederland – die vanmorgen wederom gestrand zijn – en de ontwikkelingen in Duitsland zou de staatssecretaris met de mededeling moeten komen dat de liberalisering in ieder geval voor onbepaalde tijd wordt uitgesteld en dat er voorlopig geen verdere stappen op dit pad zullen worden gezet.

In Duitsland is sprake van bizarre ontwikkelingen in de arbeidsverhoudingen. Ver.di is een van de allergrootste vakbonden die in allerlei sectoren leden heeft. Deze bond heeft een cao afgesloten die door de Duitse regering algemeen verbindend is verklaard. PIN en TNT zijn vervolgens in zee gegaan met een zogenaamde gele bond. Dat is niets minder dan een vakbond gesticht door werkgevers, die zich vervolgens voordoet als een bond van werknemers. Deze Duitse vakbond is in oktober opgericht en heeft zich gevestigd in het hoofdkantoor van de werkgeversorganisatie. Er is vervolgens met maar één doel een cao afgesloten: het ondergraven van het minimumloon in de bestaande cao. De heer Ulenbelt wijst erop dat echte sociaaldemocraten gele bonden verafschuwen en beschouwen als een ernstige aantasting van het vrije recht op organisatie. Wil de staatssecretaris afstand nemen van TNT die met een dergelijke vakbond in zee gaat en een minimumloon afsluit om in de Duitse arbeidsverhoudingen te stoken?

De staatssecretaris heeft het economisch onderzoeksbureau Ecorys opdracht gegeven om samen met het Wissenschaftliches Institut für Infrastruktur und Kommunikationsdienste (WIK-Consult) te onderzoeken hoe het tussen Deutsche Post en de vakbond Ver.di overeengekomen minimumloon voor de Duitse postsector tot stand is gekomen. Is WIK-Consult wel onafhankelijk genoeg? Wil de staatssecretaris ook kijken naar het ontstaan van die gele bond waarmee TNT en PIN in Duitsland tot een akkoord zijn gekomen en onderzoeken hoe dat door hen overeengekomen minimumloon tot stand is gekomen? Dat kan dan worden meegenomen in het rapport van Ecorys en WIK-Consult.

De Duitse staat is inmiddels in beroep gegaan tegen de uitspraak van de Duitse rechter dat de algemeenverbindendverklaring van de cao tussen Deutsche Post en Ver.di niet rechtsgeldig is. Verwacht wordt dat de Duitse staat deze procedure uiteindelijk zal winnen. Dat is volgens de heer Ulenbelt reden genoeg om af te zien van de liberaliseringsdatum van 1 juli 2008. Wat is de mening van de staatssecretaris hierover? Deze aangekondigde liberalisering van de postmarkt onmaskert zich eigenlijk steeds

meer als een frontale aanval op primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden van mensen in de postsector. Zij verdienen een redelijk loon. Het cao-overleg met de nieuwkomers ligt stil, inmiddels is een aantal postbodes vervangen door postbezorgers met veel slechtere arbeidsvoorwaarden en zijn nog meer verslechtingen voor deze werknemers aangekondigd. Kortom, de liberalisering leidt tot een ernstige aantasting van de arbeidsvoorwaarden: tot stukloon, tot rechteloosheid en tot het ontbreken van sociale zekerheid. Inmiddels heeft 86% van de meer dan 30 000 postbezorgers met een overeenkomst van opdracht een inkomen onder het minimumloon. Het kabinet zou hiertegen moeten optreden. De liberalisering zal er ook toe leiden dat in de toekomst postbezorgers van vier verschillende bedrijven dezelfde straat zullen bedienen. Dat is zeer inefficiënt.

De heer Ulenbelt roept de staatssecretaris dringend op om de uitkomsten in Duitsland en de ontwikkelingen in de cao-onderhandelingen af te wachten en de datum van 1 juli 2008 voor de liberalisering van de postmarkt uit zijn hoofd te zetten.

De heer **Aptroot** (VVD) vindt de poging van de Duitse regering om hun eigen Deutsche Post een beschermde positie op de markt te geven, schandelijk. Het is goed dat TNT niet afwacht wat de uitspraak in het hoger beroep zal zijn en een procedure in Brussel begint. Het is immers van groot belang dat er een fatsoenlijke Europese markt is en dat buitenlandse regeringen geen kans hebben om hun voormalige staatsbedrijven te beschermen en de concurrentie buiten de deur te houden. Is de regering bereid om in deze procedure zij aan zij met TNT op te trekken? Wat heeft de staatssecretaris tot nu toe al gedaan om zeker te stellen dat er een echte open Europese markt komt?

Hij constateert dat de bezorgtarieven fors naar beneden zijn gegaan sinds er nieuwkomers op de markt zijn. Heel veel organisaties laten hun mailings en dergelijke door de nieuwkomers bezorgen, omdat hun tarieven tientallen procenten lager liggen dan die van TNT.

De heer Aptroot is van mening dat de overheid zich niet zou moeten bemoeien met onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden. De staatssecretaris heeft echter Ecorys en WIK-Consult de opdracht gegeven om de totstandkoming van het minimumloon voor de Duitse postsector te onderzoeken. In de brief van 29 februari wordt aangegeven dat dit onderzoek nog niet afgerond is, maar dat het naar verwachting binnen twee weken beschikbaar is. In de brief van 25 maart wordt echter gerept van een toezegging in de brief van 29 februari om de Kamer half april te informeren over de stand van zaken. Waarom duurt het zo lang en wanneer komt dat onderzoek nu? Wat wil de staatssecretaris nu echt? De procedure in Duitsland zal nog de nodige tijd kosten. Zal de markt wel of niet per 1 juli worden geliberaliseerd? De heer Aptroot is er voorstander van om de markt wel te liberaliseren, maar om tegelijkertijd zij aan zij met TNT te blijven streven naar een level playing field.

Het is onfatsoenlijk dat het minimumloon dat is afgesproken tussen de Duitse vakbond Ver.di en Deutsche Post alleen voor de mensen in de postsector geldt, terwijl deze grote vakbond leden heeft in allerlei sectoren en bedrijven.

De heer Aptroot benadrukt nogmaals dat werkgevers en werknemers onderhandelen over arbeidsvoorwaarden. Hij weerspreekt de bewering van de heer Ulenbelt dat 86% van de mensen met een overeenkomst van opdracht minder dan het minimumloon verdient. Het overgrote deel van hen verdient meer dan het minimumuurloon, maar zij verdienen niet het totale minimumloon, omdat zij slechts een aantal uren per dag werken. Waarom ligt de Postwet ten slotte nog steeds in de Eerste Kamer?

De heer **Vendrik** (GroenLinks) constateert dat er de laatste tijd niet veel veranderd is rond de liberalisering van de postmarkt en de arbeidsvoor-

waarden in deze sector. Wat is de stand van zaken? Het streven om de postmarkt per 1 juli te liberaliseren staat nog steeds overeind, maar er bestaat louter vaagheid over de arbeidsvoorwaarden in de sector. Een helder sociaal overleg met een goede uitkomst is toch een conditio sine qua non voor het besluit om per 1 juli 2008 te liberaliseren? Denkt de staatssecretaris er overigens over om een aanbeveling te doen voor de loonverhoudingen in de postmarkt?

De postmarkt is een zeer arbeidsintensieve sector. Het streven naar marktwerking leidt in zo'n sector binnen de kortste keren tot concurrentie op arbeidsvoorwaarden. Dat is ook te zien bij TNT. Dit was een sociaal bedrijf waar werknemers redelijk betaald werden. Het bedrijf komt nu echter steeds meer onder druk om mensen op een andere titel binnen het bedrijf aan het werk te krijgen en oude cao's af te breken. Dit type vooruitgang is onwenselijk en werknemers moeten daartegen beschermd worden. Bedrijven mogen worden aangesproken op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Van een bedrijf als TNT mag worden verwacht dat het ook in de internationale arena zo maatschappelijk verantwoord mogelijk opereert. Het is helemaal niet verbazingwekkend dat in Duitsland wordt geprobeerd om de arbeidsvoorwaarden via een cao op een verantwoord peil te houden en dat die cao vervolgens algemeen verbindend wordt verklaard. Het wekt uiteraard ook geen verbazing dat TNT dat als nieuwkomer op die Duitse markt probeert op te blazen. Wat vindt de staatssecretaris van de ontwikkelingen in Duitsland?

De heer Vendrik hoopt dat er een goed sociaal model zal worden ontwikkeld voor de nieuwe Duitse postmarkt. Dat zal er in Nederland ook moeten komen. Ziet de staatssecretaris Duitsland nu als een probleem, een hindernis of een bondgenoot? Wat vindt hij van de lovenswaardige poging van de Duitse regering om iets te doen aan het vermijden van loonconcurrentie? Hoe verhoudt dat oordeel zich tot het besluit van 1 juli aanstaande? Is de openstelling van de Duitse markt een voorwaarde voor die liberalisering?

Mevrouw **Vos** (PvdA) is erg benieuwd naar de mening van de staatssecretaris over de ontwikkelingen in Duitsland en de uitspraak van het Verwaltungsgericht. De Duitse rechter heeft de algemeenverbindendverklaring van de cao tussen Deutsche Post en Ver.di ongeldig verklaard. Mag TNT nu tot de volgende uitspraak gewoon het oude loon betalen of moet TNT het hogere minimumloon betalen?

Ecorys heeft al in een eerder rapport gesteld dat de btw-problematiek niet onoverkomelijk is voor de concurrentie. Gaat dat nog steeds op? Hoe kijkt de Europese Commissie daartegenaan? Gaat zij deze zaak nu versneld behandelen?

Waarom is het onderzoek van Ecorys en WIK-Consult naar de totstandkoming van het minimumloon in Duitsland nog niet gereed? Wanneer zal het er wel zijn? Is er verder iets bekend over protectionistische bewegingen van bijvoorbeeld Frankrijk en België?

Mevrouw Vos betreurt dat het overleg van vanochtend over de arbeidsvoorwaarden niet veel heeft opgeleverd, maar gaat ervan uit dat de bedrijven en de bonden uiteindelijk tot een vergelijk zullen komen. Daarbij zal het onderzoek van de Arbeidsinspectie een rol moeten spelen. Wanneer zal dit onderzoek gereed zijn? Voor haar fractie is liberalisering pas aan de orde als er zicht is op goede arbeidsvoorwaarden. Concurrentie op arbeidsvoorwaarden is onwenselijk. Zij is dan ook verheugd over de totstandkoming van een goede sector-cao in Duitsland. Gestreefd zou moeten worden naar een level playing field in Europa op het gebied van arbeidsvoorwaarden.

Mevrouw Vos memoreert ten slotte dat tijdens een plenair debat is aangehouden op een snel overleg tussen de staatssecretaris en TNT over bijvoorbeeld het sociaal plan voor de medewerkers van de postkantoren.

Dat sociaal plan is er nog niet. Heeft dat gesprek al plaatsgevonden? Is daarbij ook gesproken over de voorzieningen op het platteland?

Antwoord van de staatssecretaris

De **staatssecretaris** memoreert dat in december is besloten om de inwerkingtreding van het voorstel voor een nieuwe Postwet met een halfjaar uit te stellen tot 1 juli 2008, omdat er toen nog te veel onduidelikheden waren over het arbeidsvoorwaardenoverleg in Nederland en de maatregelen in Duitsland. De liberalisering van de postmarkt dient immers op een zorgvuldige wijze plaats te vinden. De Postwet moet nog altijd door de Eerste Kamer worden goedgekeurd. De Eerste Kamer behandelt deze wet zeer zorgvuldig en is nu al met een vierde schriftelijke ronde bezig. De ambtenaren van het ministerie doen er overigens alles aan om verdere vertraging te voorkomen en zijn ook al bezig met de beantwoording van de vragen uit die vierde ronde. Bij de Eerste Kamer wordt aangedrongen op een zeer spoedige behandeling van het wetsvoorstel, zodat de plenaire behandeling voor 1 mei kan worden afgerond. De Eerste Kamer gaat echter zelf over haar agenda.

De staatssecretaris hoopt dat er in de maand april meer duidelijkheid komt over de arbeidsvoorwaarden in Nederland en de situatie in Duitsland, zodat hij de Kamer daarover eind april kan informeren. Het arbeidsvoorwaardenoverleg in Nederland moet zorgvuldig gebeuren. Begin maart hebben de vakbonden voorgesteld om per 1 juli een sectorale cao af te sluiten, waarbij de mogelijkheid bestaat van een dispensatie op individueel bedrijfsniveau als ingroeimodel. De werkgevers hebben daarop een alternatief voorstel gepresenteerd. De vakbonden en de werkgevers Netwerk VSP Geadresseerd, Sandd en Selekt Mail hebben deze morgen schriftelijk laten weten dat de partijen in constructief overleg zijn om de ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden van de postbezorgers in een geliberaliseerde markt te regelen. Er vinden in beginsel nog twee gesprekken plaats, namelijk op 14 en 22 april aanstaande. Zij zullen begin mei rapporteren over de stand van zaken op dat moment. Dat is echter aan de late kant. De staatssecretaris zal zijn uiterste best doen om de Kamer voor eind april een afgewogen beeld van de arbeidsvoorwaarden te schetsen. Een officiële kabinetsreactie op een uitspraak van een rechter in Duitsland is ongewenst. De Duitse staat heeft ter plekke beroep aangekend tegen de uitspraak van het Verwaltungsgericht dat de algemeenverbindendverklaring van de cao niet rechtsgeldig is. De zaak loopt dus nog. De inzet van de Nederlandse regering, en overigens ook van de Europese Commissie, is dat de optelsom van maatregelen – lonen, btw en de definitie van de universele dienst – er niet toe mag leiden dat het voor nieuwkomers onmogelijk is om op die Duitse postmarkt te opereren. Dat beeld zag er in december niet gunstig uit. Momenteel doen Ecorys en WIK-Consult hier onderzoek naar.

Bij een liberalisering van de markt moet zo'n markt ook echt open zijn. Een groter aanbod zal leiden tot een betere dienstverlening, tot nieuwe producten en tot aantrekkelijke diensten voor bedrijven die veel post laten bezorgen. Het is in het belang van bedrijven als TNT dat de markt wordt opengesteld en dat zij zich kunnen begeven op buitenlandse markten. Daar zet deze staatssecretaris voor buitenlandse handel zich uiteraard voor in. De toekomst voor TNT in Duitsland ziet er beter uit dan drie maanden geleden. Ecorys en WIK-Consult zullen aangeven wat de impact is van de ontwikkelingen en maatregelen in Duitsland op de toetredingskansen voor nieuwkomers op de Duitse postmarkt. In dat onderzoek zullen ook de mogelijke effecten van de invoering van het minimumloon op de concurrentiepositie van TNT worden geschetst. WIK-Consult is een zeer gerenommeerd en gerespecteerd onderzoeksbureau in Duitsland en daarbuiten. Ook de Europese Commissie maakt regelmatig gebruik van de diensten van WIK-Consult. Er is geen enkele reden om de onafhankelijk-

heid van het bureau in twijfel te trekken. In het rapport van Ecorys en WIK-Consult zullen conclusies worden getrokken ten aanzien van de Duitse markt. De cijfers uit dat rapport zullen worden voorgelegd aan marktpartijen, zodat zij hun conclusies ook kunnen trekken. Dit zal uiteindelijk leiden tot een zorgvuldig eindoordeel over de ontwikkelingen in de Duitse postsector.

De staatssecretaris benadrukt nogmaals dat arbeidsvoorwaarden een zaak zijn van een individuele lidstaat. Het is aan lidstaten zelf, met hun eigen rechters, om oneigenlijk constructies waarbij oneigenlijke contracten worden gesloten, tegen te gaan. Dat is niet de taak van de Europese Commissie of van andere lidstaten.

Hij heeft met commissaris Kroes gesproken over de situatie in Duitsland en de belemmeringen voor toetreding tot markten van andere lidstaten. Binnenkort zal nog een gesprek met commissaris McGreevy plaatsvinden. Laatstgenoemde heeft al verklaard dat Duitsland een prohibitief beleid voert ten opzichte van nieuwkomers en dat hij alles zal doen wat binnen zijn mogelijkheden ligt om dat te voorkomen. Hij gaat echter niet over arbeidsvoorwaarden. Hij heeft inderdaad een brief aan Duitsland gestuurd, maar de inhoud daarvan is niet bekend. Ook de staatssecretaris heeft een brief van hem ontvangen. Een afschrift van deze brief en een reactie van de staatssecretaris daarop zullen worden gevoegd bij de stukken die eind april naar de Kamer komen. Dan zal ook worden aangegeven wat de Commissie onderneemt op het terrein van btw-definities. Er worden geen postkantoren gesloten. Er gaan hoofdvestigingen dicht, maar er komen juist meer servicepunten bij. Daarover heeft al een gesprek met de heer Bakker van TNT plaatsgevonden. Hij zal de staatssecretaris schriftelijk informeren over zowel de uitkomst van het sociaal plan als de uitkomst van het spreidingsplan. Die informatie zal worden doorgestuurd naar de Kamer.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Van Vroonhoven Kok** (CDA) had gehoopt op iets meer duidelijkheid van de staatssecretaris over de haalbaarheid van 1 juli. Voorzeker moet worden dat een besluit te elfder ure wordt teruggetrokken. Zij is blij met de toezegging van de staatssecretaris om de brief van McGreevy aan Nederland openbaar te maken. Zou die brief eerder dan eind april beschikbaar kunnen zijn?

Het is de heer **Ulenbelt** (SP) nog niet helemaal duidelijk onder welke voorwaarden een besluit op 1 juli kan worden genomen. De ontwikkelingen in Duitsland zullen nog de nodige tijd vergen. Het hoger beroep zal zeker niet voor 1 juli dienen. Ook over het arbeidsvoorwaardenoverleg in Nederland zal pas rond 1 mei meer duidelijkheid zijn. Het wordt dus erg kort dag. De staatssecretaris moet eigenlijk gewoon erkennen dat niet aan de voorwaarden is voldaan en dat zijn hoop op 1 juli vervlogen is. De staatssecretaris moet zich ten minste laten informeren over de gang van zaken rond de cao die TNT en PIN hebben afgesloten met de gele bond in Duitsland. Onderhandelen met een gele bond heeft niets meer met contractvrijheid te maken.

De heer **Aptroot** (VVD) steunt TNT dat voet aan de grond probeert te krijgen in Duitsland, volop en wil met dat bedrijf strijden tegen het schandalige gedrag van de Duitse regering en de vakbond Ver.di. Ook de heer Aptroot is van mening dat de datum van liberalisering per 1 juli niet te snel moet worden verlaten. Dan komt er in ieder geval een einde aan de onzekerheid.

De heer **Vendrik** (GroenLinks) constateert dat er nog geen duidelijkheid is over de status van het 1 juli-besluit. Er werd eind 2007 besloten tot uitstel,

omdat er nog een sociaal akkoord in de postsector moest worden bereikt en omdat er bepaalde ontwikkelingen in de buurlanden, met name Duitsland, gaande waren. Sinds die tijd is er eigenlijk niets wezenlijks veranderd. Kortom, er is niet veel voorgang geboekt en de datum van inwerkingtreding staat opnieuw ter discussie.

Hij gunt TNT uiteraard een succes op de Duitse markt, maar dat moet dan wel op een fatsoenlijke manier gebeuren. De staatssecretaris zou TNT vragen moeten stellen over de wijze waarop het bedrijf op de Duitse markt actief is. Dergelijke grote bedrijven moeten immers ook in de internationale arena maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Mevrouw **Vos** (PvdA) brengt in herinnering dat de NMa en de Opta zouden toezien op de concurrentie tussen TNT en de nieuwkomers. Hoe staat het met die concurrentie? Heeft de NMa daar al onderzoek naar gedaan?

De **staatssecretaris** zegt toe dat de Kamer informatie zal ontvangen over de gang van zaken rond de cao die TNT en PIN met de zogenaamde gele bond in Duitsland hebben afgesloten. Daarbij zal ook worden ingegaan op de status van deze bond en de rechtszaak die momenteel wordt gevoerd. Die informatie zal de Kamer eind april, dus gelijktijdig met de andere informatie, bereiken.

De staatssecretaris bestrijdt dat er sinds eind 2007 helemaal niets is veranderd. TNT heeft de rechtszaak in Duitsland gewonnen en er is in Duitsland overleg gaande over de btw en over de definitie van de universele dienst. Het is er in ieder geval niet slechter op geworden. Hij hoopt nog steeds dat eind april kan worden geconcludeerd dat de datum van 1 juli 2008 met inachtneming van de benodigde zorgvuldigheid mogelijk blijft. Dan moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan: de behandeling in de Eerste Kamer moet snel plaatsvinden, het constructieve arbeidsoverleg in Nederland moet tot resultaten leiden en het speelveld in Europa moet open zijn. Lidstaten maken een eigenstandige afweging om het in eigen land zorgvuldig te regelen. De staatssecretaris zal zich in ieder geval maximaal inzetten voor een open markt in Europa.

De voorzitter van de commissie voor Economische Zaken,
Kraneveldt-van der Veen

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Franke